

Ejderstenen

Opdateret 8. august 2024

Beskrivelse af Ejderstenen

Ejderstenen er navnet på en sten med indskriften EIDORA ROMANI TERMINUS IMPERII – ("Ejderen, det romerske riges grænse"), som omtrent 1670 blev opsat på sydsiden af den "Holstenske Port" på Ejderøen i Rendsborg. Byens fæstningsværk var da lige blevet ombygget og den Holstenske Port opført på ny. Indskriften har måske allerede stået på den ældre port, men det er nok sandsynligt, at den er blevet placeret på den nye som udtryk for Kong Frederik III's politik om at tilknytte Hertugdømmet Slesvig så tæt på Danmark som muligt, og dermed at fastslå Ejderens betydning som rigsgrænse.

Ejderstenen blev fjernet fra sin plads over porten efter befaling af Kronprins Frederik, senere Kong Frederik VI, 12. december 1806 "fordi denne inskription ej mere på dette Sted er passende".

Efter det Hellige tysk-romerske Riges opløsning 1806 havde kronprinsen benyttet lejligheden til at indlemme Holsten i det danske monarki "som en i enhver Henseende fuldkommen uadskilt Del af samme", og det gjaldt derfor om at slette bevidstheden om Ejdergrænsen.

Stenen stod derefter på Tøjhuset i Rendsborg indtil 1863, da det trak op til krig. Den blev beordret fragtet til København, men endte i første omgang på artilleridepotet på Als, og først i foråret 1864 blev den afleveret til Tøjhuset (nu Krigsmuseet) i København. Ejderstenen er af mørkebrun sandsten, omtrent 1,25 m lang og 80 cm høj. Indskriften er sat med kvarterhøje, forgyldte bogstaver.

Kopien af grænsestenen, træskærerarbejde

Kopien af grænsestenen fra Holstentor er snittet af Bruno Sell (1914 -1986). Han var kantinebestyrer på Kröger-Werft i Rendsborg og ydede en stor indsats som lokalhistoriker.

I sine erindringer (Grænseforeningens årbog 1981) fortæller han - "Fra mit fødehus i Gr. Königsförde og ned til den gamle Ejderkanal er der godt 160 m. Gennem samtaler med min bedstefar, som blev 86 år gammel, hørte jeg som barn om vor danske fortid. Når vi sad på bænken foran huset ved kanalen og så skibene sejle forbi, plejede han at sige, "Så min dreng, det skal jeg sige dig. Jeg vil jo gerne endnu leve så længe, at Dannebrog igen vajer på min flagstang". Han var selv godt nok ikke mere end to år, da landet blev erobret af prøjserne. Men han har åbenbart endnu fået en del med af, hvad hans far og hans ældre søskende snakkede om. Og så fortalte han mig, at hans oldefar som dansk soldat, nemlig som medlem af sikkerhedstroppen havde arbejdet med på bygningen af Ejderkanalen 1777 - 1784".

Bruno Sell har fremstillet tre træskærerarbejder af grænsestenen. Den ene, som tilhører DET MILITÆRE LÆSESELSKAB RENDSBORG er koloreret og op-hængt i det historiske laboratorium af læseselskabets medlem Erling Flebbe. De to andre blev angiveligt hængt op henholdsvis på Ejderskolen i Rendsborg og i A. E. Sørensens rederibygning i Svendborg.